

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา: ปัญหาและความต้องการ ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทย

สุนา เขียนนิล^{1,*}, พิณพนธ์ คงวิจิตร²

^{1,2}สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Received: 14 October 2025

Revised: 9 February 2026

Accepted: 8 April 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา และนักศึกษาครูภาษาไทย เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาการเรียนการสอนในปัจจุบันสามารถจำแนกได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) บทบาทของผู้สอน 3) พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) การวัดและประเมินผล และ 5) สื่อการสอน ส่วนความต้องการของนักศึกษาเน้นการเรียนรู้ที่ใช้หลักฐานจริง เช่น วรรณคดีหรือเอกสารโบราณ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ โครงการ การอภิปราย และการวิเคราะห์กรณีศึกษา

คำสำคัญ: ปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์เปลี่ยนแปลงของภาษา นักศึกษาครูภาษาไทย

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: kheannil_s@su.ac.th

Analyzing Language Change: Problems and Needs in Instructional Management for Thai Language Teacher-Students

Sumana Kheannil^{1,*}, Pinpon Kongwijit²

^{1,2}Teaching Thai Language Faculty of Education, Silpakorn University

Received: 14 October 2025

Revised: 9 February 2026

Accepted: 8 April 2026

Abstract

This study aimed to examine the problems and needs in teaching and learning related to the analysis of language change among Thai pre-service teachers. A mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative research, was employed. The participants included instructors teaching courses related to language change and Thai pre-service teachers. The research instruments consisted of semi-structured interviews and questionnaires. The collected data was analyzed using content analysis and descriptive statistics. The findings revealed that the current problems in teaching and learning could be classified into five aspects: 1) instructional management, 2) teacher roles, 3) student learning behaviors, 4) assessment and evaluation, and 5) teaching materials. Meanwhile, students expressed a preference for learning experiences that incorporate authentic sources, such as classical literature or historical documents, and for diverse learning activities, including projects, discussions, and case study analyses.

Keywords: Problems and Needs, Language Change Analysis, Thai Language Teacher-Students

* Corresponding Author; E-mail: kheannil_s@su.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้สื่อสาร ถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของสังคมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม และถือเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่ส่งผ่านจากรุ่นหนึ่งสู่อีกหนึ่งรุ่น (Rajadhon, 1972) ลักษณะเช่นนี้ทำให้ภาษาไม่ใช่เพียงเครื่องมือสื่อสาร หากแต่เป็นภาพสะท้อนของวิถีชีวิต ความคิด และพฤติกรรมของผู้คนในสังคมนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้ ภาษาในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของวัฒนธรรมจึงมีลักษณะพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการ เช่น การศึกษา การเมือง สภาพเศรษฐกิจ และพัฒนาการทางสังคม (Prasitrat, 2006)

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในวรรณคดีที่ใช้ในแบบเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมักพบคำศัพท์ สำนวน หรือรูปแบบภาษาที่มีความหมายแตกต่างจากภาษาไทยในปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น คำว่า “ผีเสื้อ” ที่ปรากฏใน *ไตรภูมิพระร่วง* แต่เดิมหมายถึง “ผีชนิดหนึ่ง” มิใช่แมลงมีปีกอย่างที่เข้าใจกันในปัจจุบัน หรือคำว่า “ตัดสิน” ใน *ไตรภูมิพระร่วง* ซึ่งแต่เดิมหมายถึง “ตัด” แต่ปัจจุบันมีความหมายเปลี่ยนไป โดยหมายถึง การลงความเห็นชี้ขาด (Changchai, 2015) การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปตามกาลเวลา ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายดั้งเดิมของถ้อยคำจำเป็นต้องอาศัยความรู้เชิงประวัติศาสตร์และการเปรียบเทียบทางภาษาอย่างเป็นระบบ

ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงทางภาษาไม่ได้เกิดขึ้นเพียงตามครรลองของกาลเวลาเท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยเร่งสำคัญจากเทคโนโลยีการสื่อสารและสื่อสังคมออนไลน์ที่ก่อให้เกิด “ภาษาอุบัติใหม่” และการกลายความหมายอย่างรวดเร็ว ปรากฏการณ์นี้ส่งผลให้นักเรียนในยุคปัจจุบันมีระยะห่างทางภาษากับวรรณคดีคลาสสิกมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2023) ที่ระบุว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความและการตีความเชิงลึกของนักเรียนไทยมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากความคุ้นชินกับการบริโภคสื่อขนาดสั้น ที่เน้นความเรียบง่ายและไม่ซับซ้อน ทำให้ทักษะการถอดรหัสภาษาที่มีชั้นเชิงเชิงวรรณศิลป์ถดถอยลง

ระยะห่างทางภาษาดังกล่าวได้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี เนื่องจากนักเรียนจำนวนมากขาดความเข้าใจในเนื้อหา ไม่เห็นคุณค่า และไม่สามารถเชื่อมโยงบริบททางภาษากับยุคสมัยได้อย่างเหมาะสม Buranasinwattanakul (2017) กล่าวว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดจากการสอนวรรณคดีที่บางครั้งขาดการเชื่อมโยงกับปัญหาและประเด็นทางสังคมในปัจจุบัน ทำให้นักเรียนรู้สึกวุ่นวายหรือไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง นอกจากนี้ Thephasuwan (2001) ยังสะท้อนว่านักศึกษาครูบางคนขาดการพัฒนาทักษะและความรู้ใหม่ ๆ ทำให้การสอนเน้นแต่เนื้อหาเดิม ๆ ปัญหานี้ยังสะท้อนถึงความสามารถของนักศึกษาครูภาษาไทยที่ยังขาดความชำนาญในการอธิบายถ้อยคำหรือสำนวนโบราณในวรรณคดีอย่างลุ่มลึก อีกทั้ง ในปัจจุบันยังพบว่านักศึกษาครูบางส่วนยังหลีกเลี่ยงการอธิบายคำศัพท์ยากในบทเรียนเนื่องจากขาดความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการของภาษา ส่งผลให้ไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายเชิงประวัติศาสตร์กับการใช้ภาษาในปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง

การเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยในบริบทของวรรณคดีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับนักศึกษาวิชาชีวศรั ซึ่งในอนาคตจะมีบทบาทในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภาษา การเข้าใจพัฒนาการของภาษาจะช่วยให้สามารถตีความ ถอดรหัส และอธิบายถ้อยคำหรือสำนวนที่มีความหมายเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยได้

อย่างชัดเจน อีกทั้งยังสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างรอบด้าน

การเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของภาษาเป็นโอกาสในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะนักศึกษาครูภาษาไทยที่ต้องมีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภาษาและวรรณคดีได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล (Cottrell, 2017) อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการภาษาไทยยังคงประสบกับข้อจำกัดในการส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงของภาษาอย่างครอบคลุมและมีแบบแผน

ดังนั้น การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาเป็นองค์ความรู้สำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพและความน่าเชื่อถือในการจัดการเรียนการสอนภาษาและวรรณคดีของนักศึกษาครูภาษาไทย ทั้งนี้ ในระดับอุดมศึกษายังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษาครูภาษาไทยไม่บรรลุผลอย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างละเอียดพร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการของนักศึกษาครูภาษาไทยเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา
2. เพื่อศึกษาความต้องการที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods Research) ที่บูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ อาจารย์ผู้สอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา จำนวน 5 คน ซึ่งมีประสบการณ์สอนการเปลี่ยนแปลงของภาษาในระดับอุดมศึกษา อย่างน้อย 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เคยผ่านการเรียนรายวิชาพัฒนาการของภาษาไทยมาแล้ว จำนวน 210 คน ใช้การสุ่มอย่างง่ายทั้งหมดอย่างน้อยเท่ากับ 137 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลประกอบไปด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนการวิเคราะห์เปลี่ยนแปลงของภาษา และ 2) แบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนการวิเคราะห์เปลี่ยนแปลงของภาษา

1.1 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ลักษณะของข้อคำถาม เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) โดยกำหนดประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) ด้านสื่อการสอน และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล

1.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน จากนั้นตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผลการพิจารณาพบว่า แบบสัมภาษณ์มีคุณภาพ ตั้งแต่ 0.80-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 0.50

1.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

2. แบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา

2.1 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเกี่ยวกับความต้องการในการเรียนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาที่มีลักษณะของคำถามปลายปิด (Close-end Question) แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านวิธีสอน และกิจกรรม และ 3) ด้านการวัดและการประเมินผล โดยการประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2.3 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน และด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน จากนั้นตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยการพิจารณา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผลการพิจารณาพบว่า แบบสอบถามมีคุณภาพ ตั้งแต่ 0.80-1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (0.50)

2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีลำดับขั้นตอน ได้แก่ 1) สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ 2) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนมาวิเคราะห์ และ 3) สอบถามนักศึกษาที่เคยผ่านการเรียนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาในรายวิชา

พัฒนาการของภาษาไทยมาแล้วเพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบสอบถาม และ 4) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามนักศึกษามาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
2. วิเคราะห์ผลการสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา ด้วยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่มีต่อการเรียนการสอนการวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงของภาษาสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา

จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาพบว่า การจัดการเรียนการสอนในประเด็นดังกล่าวยังมีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังคงเน้นการบรรยาย (Lecture) ถ่ายทอดเนื้อหาทางทฤษฎี มากกว่าการส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงลึก แม้ผู้สอนบางรายจะพยายามออกแบบกิจกรรม เช่น การอภิปราย การเปรียบเทียบคำศัพท์โบราณกับภาษาไทยร่วมสมัย หรือการวิเคราะห์ข้อความจากวรรณคดีในแบบเรียน แต่ยังขาดแนวทางที่เป็นระบบในการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถตั้งสมมติฐาน ตรวจสอบหลักฐานภาษา และสรุปเหตุผลเกี่ยวกับรูปแบบการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน

นอกจากการเน้นการบรรยาย ผู้สอนยังประสบปัญหาเรื่องการจัดการเนื้อหาให้ทันสมัยและครอบคลุม โดยเฉพาะคำที่ใช้เป็นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา ซึ่งยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มคำดั้งเดิมที่ปรากฏในตำราหรือวรรณคดี ขาดการนำคำศัพท์หรือรูปแบบประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนมาเป็นตัวอย่าง ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนไม่สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริงของผู้เรียน และส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะการวิเคราะห์ภาษาที่เกิดขึ้นในบริบทปัจจุบัน ตัวอย่างการกล่าวถึงประเด็นนี้ เช่น ข้อความที่ว่า “ตัวอย่างคำที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษายังไม่หลากหลาย และมักเป็นคำเดิม ๆ ที่ปรากฏในตำราที่นักวิชาการเรียบเรียงไว้” (ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 3)

1.2 ด้านบทบาทของผู้สอน

ผู้สอนที่สอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษายังขาดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับพัฒนาการของภาษาในหลายมิติ ทั้งด้านเสียง คำ สำนวน โครงสร้างไวยากรณ์ และบริบททางสังคมวัฒนธรรม ส่งผลให้ไม่สามารถตรวจสอบ ตีความ และวิเคราะห์ข้อความจากวรรณคดีโบราณได้อย่างมีลำดับขั้นตอนและเชื่อมโยงกับทฤษฎีภาษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน การขาดความรู้เชิงลึกนี้ยังทำให้อาจารย์ไม่สามารถชี้แนะนักเรียนให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำภาษาโบราณกับภาษาไทยร่วมสมัย หรือเห็นแนวโน้มและรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ความเข้าใจด้านเนื้อหาแล้ว ผู้สอนยังขาดสมรรถนะใน

การออกแบบกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนฝึกคิดวิเคราะห์ ตั้งสมมติฐาน และสรุปลักษณะการเปลี่ยนแปลงของภาษาอย่างมีเหตุผล รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านี้เข้ากับบริบทสังคมและวัฒนธรรม

ข้อจำกัดด้านความรู้และสมรรถนะของผู้สอนเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จำกัดศักยภาพของนักเรียนในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ การเข้าใจเชิงลึก และความสามารถในการตีความและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาอย่างรอบด้าน ตัวอย่างการกล่าวถึงประเด็นนี้ เช่นข้อความที่ว่า “ผู้สอนยังขาดความคุ้นเคยและทักษะในการทำความเข้าใจเอกสารหรือข้อความจากหลักฐานชั้นต้น เช่น การอ่านจารึกหรือการวิเคราะห์คำจากวรรณคดีโบราณ ส่งผลให้ไม่สามารถออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนสังเกตและวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาจากหลักฐานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์” (ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 1)

1.3 ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้เรียนมีแนวโน้มที่จะเข้าใจคำศัพท์หรือข้อความจากวรรณคดีในแบบเรียนด้วยการท่องจำ หรือการมองเฉพาะความหมายตามพจนานุกรม โดยขาดการพิจารณาโครงสร้างทางไวยากรณ์หรือบริบทการใช้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

การเรียนรู้ในลักษณะนี้ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถอธิบายได้ว่าเหตุใดภาษาไทยจึงเปลี่ยนแปลง และไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม หรือการติดต่อระหว่างภาษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงเสียง คำ หรือไวยากรณ์อย่างไร ตัวอย่างการกล่าวถึงประเด็นนี้ เช่นข้อความว่า “ผู้เรียนส่วนมากมักจะหลีกเลี่ยงการตอบคำถามหรือไม่แสดงความคิดของตนเอง ส่งผลให้สะท้อนถึงการขาดความมั่นใจและการไม่พยายามใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในการสื่อสารความเข้าใจ” (ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 4) สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนยังไม่เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงลึกและสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล

ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลในการเรียนการสอนวรรณคดีไทยและการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาพบว่า การประเมินส่วนใหญ่ยังคงเน้นการทดสอบปลายปิดหรือการจำความรู้เป็นหลัก มากกว่าการวัดกระบวนการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เช่น การวิเคราะห์บริบทของคำศัพท์โบราณ การสรุปแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคำ หรือการใช้ภาษาต่างยุคในสถานการณ์สมมติ ตัวอย่างการกล่าวถึงประเด็นนี้ เช่นข้อความว่า “การประเมินผลส่วนใหญ่ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายหรืออภิปรายกระบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษาอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้ความสามารถในการเชื่อมโยงแนวคิด หลักการ และตัวอย่างเชิงบริบทของผู้เรียนไม่ถูกสะท้อนออกมาอย่างครบถ้วน” (ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 5)

นอกจากนี้ ผู้สอนบางรายระบุว่าไม่มีแบบประเมินหรือเกณฑ์ (Rubric) ที่สามารถสะท้อนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ทำให้การวัดผลไม่ครอบคลุมทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การสังเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารความรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจึงมักแสดงความเข้าใจเพียงในระดับการจดจำข้อมูลหรือการตอบคำถามที่จำกัด ไม่สามารถแสดงศักยภาพในการวิเคราะห์ พิจารณา และอภิปรายความคิดของตนเองได้อย่างเต็มที่

1.5 ด้านสื่อการสอน

แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการสอนยังมีข้อจำกัดในด้านความเชื่อมโยงกับบริบทของนักศึกษาครู ข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์โบราณหรือภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปในวรรณคดีแบบเรียนมักไม่มีคำอธิบายที่เพียงพอให้ผู้เรียนเข้าใจการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างหรือความหมายได้อย่างลึกซึ้ง

ผู้สอนบางรายสะท้อนว่าการขาดสื่อที่เป็นหลักฐานบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น สำเนาศิลาจารึก เอกสารหอจดหมายเหตุ หรือภาพจิตรกรรมที่มีข้อความภาษาโบราณ เป็นข้อจำกัดสำคัญในการสื่อสารภาพรวมของพัฒนาการภาษา ผู้เรียนไม่ได้ฝึกอ่านภาษาจากต้นแบบจริง ซึ่งทำให้เข้าใจเพียงในระดับทฤษฎี ไม่สามารถเชื่อมโยงกับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาสื่อเสริมดังกล่าวให้เข้าถึงง่าย เข้าใจง่าย และมีคำอธิบายประกอบอย่างเป็นระบบ ตัวอย่างการกล่าวถึงประเด็นนี้ เช่นข้อความว่า "การวิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งเอกสาร โบราณ คำบอกเล่าของผู้รู้ในท้องถิ่น รวมถึงสื่อร่วมสมัย" (ผู้ให้ข้อมูลลำดับที่ 2)

2. ผลการศึกษาความต้องการในการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา

จากการสอบถามนักศึกษาที่เคยผ่านการเรียนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาไทยในรายวิชาพัฒนาการของภาษาไทยเกี่ยวกับประเด็นความต้องการในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำเสนอข้อมูลทางสถิติได้ดังนี้

ตารางที่ 1: ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอน

รายการ	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับความคิดเห็น	อันดับความต้องการ
ด้านการวัดและประเมินผล				
1. ต้องการให้มีการประเมินผลที่เน้นการแสดงออกถึงความเข้าใจเชิงวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ	4.64	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด	2
2. ต้องการให้มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทำโครงงาน, การนำเสนอ หรือการเขียนรายงานการวิเคราะห์	4.74	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวมด้านการวัดและประเมินผล	4.67	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด	
ด้านวิธีการสอนและกิจกรรม				
3. ต้องการให้มีการกิจกรรมที่ส่งเสริมการฝึกตั้งสมมติฐานและตรวจสอบหลักฐานทางภาษาด้วยตนเอง	4.63	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด	2
4. ต้องการให้มีการใช้สื่อการสอนที่เป็นสื่อดิจิทัล หรือ แหล่งข้อมูลออนไลน์ที่ทันสมัยมากขึ้น	4.60	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด	3
5. ต้องการให้มีการจัดอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา	4.45	0.64	เห็นด้วยมาก	4
6. ต้องการให้มีการนำหลักฐานเชิงลายลักษณ์อักษร เช่น จารึก หรือเอกสารโบราณมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้	4.69	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวมด้านวิธีการสอนและกิจกรรม	4.59	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด	
ด้านเนื้อหา				
1. ต้องการให้เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาในชีวิตประจำวัน	4.51	0.59	เห็นด้วยมากที่สุด	1
2. ต้องการให้มีการบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาในแต่ละยุคสมัยอย่างเป็นระบบ	4.48	0.60	เห็นด้วยมาก	2
ค่าเฉลี่ยรวมด้านเนื้อหา	4.50	0.59	เห็นด้วยมากที่สุด	
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.59	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับ “เห็นด้วยมากที่สุด” ต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านการวัดและประเมินผล : นักศึกษาต้องการให้มีรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย เช่น การทำโครงงาน การนำเสนอ หรือการเขียนรายงานการวิเคราะห์ รองลงมาคือการประเมินผลที่เน้นการแสดงออกถึงความเข้าใจเชิงวิเคราะห์มากกว่าการท่องจำ 2) ด้านวิธีการสอนและกิจกรรม : ข้อที่นักศึกษาเห็นด้วยสูงที่สุดคือการนำหลักฐานเชิงลายลักษณ์อักษร เช่น จารึกหรือเอกสารโบราณ มาใช้ในการเรียนการสอน รองลงมาคือกิจกรรมที่ส่งเสริมการฝึกตั้งสมมติฐานและตรวจสอบหลักฐานทางภาษาด้วยตนเอง และการใช้สื่อการสอนที่เป็นสื่อดิจิทัลหรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ที่ทันสมัย ส่วนการจัดอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านนี้ แต่ยังอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และ 3) ด้านเนื้อหา : นักศึกษาให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาในชีวิตประจำวันมากที่สุด รองลงมาคือการบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษาในแต่ละยุคสมัยอย่างเป็นระบบ ผลการสำรวจสะท้อนว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติตามหลักฐานอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งในด้านเนื้อหาที่เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการลงมือทำจริง การใช้หลักฐานต้นฉบับ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนการประเมินผลที่เน้นความเข้าใจเชิงวิเคราะห์และการแสดงออกเชิงปฏิบัติ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยพบว่า ปัญหาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทยในปัจจุบัน ยังคงมีข้อจำกัดบางประการซึ่งสาเหตุของปัญหาดังกล่าวสามารถพิจารณาได้จากปัจจัย ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน หนึ่งในอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน คือ แนวทางการสอนที่ไม่ชัดเจนและขาดลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ปัญหานี้เกิดจากวิธีการสอนที่เน้นการถ่ายทอดความรู้โดยผู้สอนเป็นหลัก มากกว่าการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกคิด วิเคราะห์ และประยุกต์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Panetta et al. (2002) ที่ชี้ว่าการออกแบบการจัดการเรียนการสอน ช่วยสร้างลำดับกระบวนการเรียนรู้ที่มีระบบ ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถก้าวข้ามอุปสรรคที่เกิดจากวิธีการสอนแบบเดิมได้

ในบริบทการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา ยังพบว่าผู้สอนหลายคนขาดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับพัฒนาการของภาษาหลายมิติ ทั้งด้านเสียง คำ สำนวน โครงสร้างไวยากรณ์ และบริบททางสังคมวัฒนธรรม ส่งผลให้ไม่สามารถตรวจสอบ ตีความ และวิเคราะห์ข้อความจากวรรณคดีโบราณได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน และไม่สามารถเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์กับหลักทฤษฎีภาษาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้ครบถ้วน ความรู้เชิงลึกที่จำกัดนี้ยังทำให้อาจารย์ไม่สามารถชี้แนะนักเรียนให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำภาษาโบราณกับภาษาไทยร่วมสมัยได้อย่างเหมาะสม

ด้วยข้อจำกัดทั้งในด้านความชัดเจนของกระบวนการสอนและความเชี่ยวชาญของผู้สอน ผู้เรียนจึงแสดงความต้องการแนวทางการสอนใหม่ที่มีการจัดลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน เช่น การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (case-based learning) หรือการเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (problem-based learning) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ที่ละ

ขั้นตอน รวบรวมหลักฐาน ประเมินความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล และสรุปผลด้วยตนเอง แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning) ของ Kolb (1984) ซึ่งระบุว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยไม่ได้เน้นแค่การรับข้อมูลหรือการท่องจำ แต่ให้ความสำคัญกับ ประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้น ทำให้ความรู้ที่ได้คงอยู่นานกว่าการเรียนรู้แบบทั่วไปโดยขาดการตกผลึกความคิด

2. สื่อการเรียนการสอน : สื่อถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ เนื่องจากช่วยให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจเชิงลึก และสามารถประยุกต์ความรู้ในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีระบบ โดยเฉพาะการใช้สื่อที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทดลอง การทำโครงงาน และกิจกรรมกลุ่ม จะช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Bunmee, 2021)

สื่อการเรียนรู้ที่อิงข้อมูลภาษาเก่าจากเอกสารโบราณหรือวรรณคดีโบราณมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา เนื่องจากนักศึกษาคู่มือภาษาไทยจำเป็นต้องใช้ทักษะหลายด้านในการตีความ ไม่ว่าจะเป็นความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ระบบภาษา และบริบททางสังคมในอดีต อย่างไรก็ตาม เอกสารโบราณหลายฉบับมักเป็นต้นฉบับที่หายากหรือเผยแพร่อย่างจำกัด ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าถึงได้ไม่ทั่วถึง และหากขาดเครื่องมือหรือแนวทางในการวิเคราะห์ที่ชัดเจน ผู้เรียนอาจเกิดความสับสนและตีความผิดพลาด ซึ่งผลการศึกษาของ Parra et al. (2024) สนับสนุนประเด็นนี้โดยระบุว่า การบูรณาการเอกสารและวรรณกรรมโบราณเข้าสู่สื่อการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และภาษาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งในขณะเดียวกัน เอกสารโบราณหลายชิ้นเป็นต้นฉบับหายากหรือมีข้อจำกัดในการเข้าถึง ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้อย่างทั่วถึง หากผู้สอนไม่มีแนวทางการวิเคราะห์ที่ชัดเจน ผู้เรียนอาจตีความผิดพลาดหรือเข้าใจเนื้อหาเพียงผิวเผิน

ดังนั้นความต้องการของผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ใช้หลักฐานจริงควบคู่กับกระบวนการคิดวิเคราะห์ ยังสามารถอธิบายได้จาก แรงจูงใจและทัศนคติของผู้เรียน ผู้เรียนบางส่วนมองว่าการเรียนภาษาศาสตร์เชิงวิเคราะห์เป็นเรื่องยากและไกลตัว ส่งผลให้แรงจูงใจในการเรียนต่ำ อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้เรียนได้เข้าถึง เอกสารโบราณ วรรณคดีโบราณ หรือหลักฐานร่วมสมัย และได้มีโอกาส วิเคราะห์เนื้อหาในบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และภาษา จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาโบราณและภาษาไทยร่วมสมัยได้ชัดเจนขึ้น ผลลัพธ์คือผู้เรียนเกิดความสนใจและแรงจูงใจเพิ่มขึ้นในการเรียนรู้เชิงลึก ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนที่ เชื่อมโยงบทเรียนกับสถานการณ์จริงและส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ซึ่ง Sahin et al. (2022) ชี้ให้เห็นว่าทักษะของผู้เรียนในการใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์สามารถพัฒนาได้ผ่านการเรียนรู้ที่มีหลักฐานรองรับ (evidence-based learning) การมีส่วนร่วมกับเอกสารทางประวัติศาสตร์ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับสถานการณ์จริง อีกทั้งยังทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีความหมายยิ่งขึ้น

3. การวัดและประเมินผล : ผู้เรียนจำนวนมากยังคงมีวิธีการเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของภาษาแบบท่องจำเป็นหลัก ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ในระบบการศึกษาที่เน้นการสอบเป็นสำคัญ ทำให้ไม่คุ้นชินกับกิจกรรมที่ต้องใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงลึกหรือการตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ นอกจากนี้ การประเมินผลที่มุ่งเน้นข้อสอบปรนัยถือเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการพัฒนาทักษะวิเคราะห์ เพราะไม่สามารถสะท้อนศักยภาพ การให้เหตุผล และการประยุกต์ใช้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาที่ต้องอาศัยการตีความข้อมูลจากบริบทที่ซับซ้อน ผลการศึกษาของ Yasmin et al. (2023) ชี้ให้เห็นว่าการศึกษาแบบเน้นการสอบส่งผลกระทบต่อความสามารถทางปัญญาของผู้เรียน ทำให้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการคิดวิเคราะห์ลดลง

ดังนั้น การประเมินผลที่มุ่งเน้นการสอบเป็นหลักจึงจำกัดโอกาสในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึกและการประยุกต์ความรู้

จากความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเรียนรู้กับรูปแบบการประเมิน ผู้เรียนจึงแสดงความต้องการแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างสมรรถนะในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและเอื้อต่อการฝึกปฏิบัติจริง เช่น การอภิปรายกลุ่มเพื่อกระตุ้นการตั้งสมมติฐานและแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับหลักฐานทางภาษา การทำโครงงานที่เน้นการรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลภาษาในแต่ละยุคสมัยอย่างเป็นขั้นตอน ตลอดจนการวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ใช้ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และโครงสร้างภาษา เพื่ออธิบายกลไกของการเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม กิจกรรมเหล่านี้เมื่อดำเนินควบคู่กับระบบการประเมินที่หลากหลาย เช่น การนำเสนอผลงาน การประเมินตามกระบวนการ (formative assessment) และการสะท้อนผลการวิเคราะห์ จะช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยงองค์ความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาในบริบทอื่น ๆ

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Shepard (2000) ที่กล่าวว่าควรมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์การประเมินจากแบบดั้งเดิมที่เน้น "การวัดผล" เพียงอย่างเดียว ไปสู่การประเมินที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของการสร้าง "วัฒนธรรมการเรียนรู้" ในห้องเรียน ซึ่งให้ความสำคัญกับการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่แค่การตัดสินผลลัพธ์สุดท้าย

จากสาเหตุข้างต้น ทั้งในด้านวิธีการสอนที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ทางเดียว สื่อการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้จำกัด และการประเมินผลที่ยังไม่ส่งเสริมการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างแท้จริง การอภิปรายนี้จึงสรุปได้ว่า การยกระดับการจัดการเรียนการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทยในปัจจุบัน จึงไม่ใช่เพียงการปรับปรุงเนื้อหา แต่เป็นการปรับปรุงกระบวนทัศน์การเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เชิงลึกและมีความหมาย ตลอดจนสามารถบูรณาการการจัดการเรียนการสอนภาษาและวรรณคดีได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อให้การผลิตนักศึกษาครูภาษาไทยมีมาตรฐานเดียวกันและสามารถพัฒนาสมรรถนะการวิเคราะห์ภาษาได้อย่างเป็นระบบ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง จัดทำ “คู่มือแนวปฏิบัติ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงวิเคราะห์ภาษา” ขึ้น เพื่อเป็นกรอบอ้างอิงและกำหนดมาตรฐานการสอน การใช้สื่อ และการประเมินผลในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาแบบการสอนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษาสำหรับนักศึกษาครูภาษาไทยที่เน้นการฝึกตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์หลักฐานทางภาษา และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน รวมทั้งบูรณาการสื่อที่หลากหลาย เช่น วรรณคดีเก่า ศิลปิน หรือเอกสารโบราณ

2.2 ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลทั้งในรูปแบบการประเมินจากกระบวนการ และการประเมินผลสรุปที่มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของภาษา และสามารถรองรับความแตกต่างด้านพื้นฐานความรู้ รวมถึงความต้องการเฉพาะของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- Bunmee, W. (2021). Teaching materials and learning in the 21st century. *Journal of Local Administration and Innovation*, 7(9), 373–385. (in Thai)
- Buranasinwattanakul, K. (2017). How to teach literature to enhance students, conceptual thinking skill. *MCU Social Science Review*, 6(4), 203–213. (in Thai)
- Changchai. (2015). *The evolution of the Thai language*. 2nd ed. Bangkok: Ramkhamhaeng University Press. (in Thai)
- Cottrell, S. (2017). *Critical thinking skills: Effective analysis, argument and reflection*. 3rd ed. Palgrave Macmillan.
- Fosnot, C. T. (2013). *Constructivism: Theory, perspectives, and practice*. 2nd ed. Teachers College Press.
- Gagné, R. M., Wager, W., Golas, K., and Keller, J. (2005). *Principles of instructional design*. 5th ed. Wadsworth Publishing.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Office of the Basic Education Commission. (2023). *Guidelines for driving educational quality enhancement through PISA assessment and deep reading comprehension skills development*. Ministry of Education.
- Panetta, K., Dornbush, C., and Loomis, C. (2002). A Collaborative Learning Methodology for Enhanced Comprehension using TEAMThink. *Journal of Engineering Education*, 91, 223-229. <https://doi.org/10.1002/J.2168-9830.2002.TB00695.X>
- Prasitratsin, A. (2006). *Language and society*. Bangkok: Thammasat University Press. (in Thai)
- Rajadhon, A. 1972. *Culture*. Bangkok: Bunnakarn Press. (in Thai)
- Reigeluth, C. M. (1999). *Instructional design theories and models: A new paradigm of instructional theory*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Reyes Parra, P. A., Navarro Roldán, C. P., and Santisteban Fernández, A. (2024). Pensamiento histórico y crítico en el contexto educativo: una revisión sistemática. *Panta Rei*, 18, 269–291. <https://doi.org/10.6018/pantarei.611711>
- Sahin, E., Aktin, K., and SAĞLAM TEKİR, H. (2022). Students’ Skills To Use Historical Evidence With an Evidence-Based Learning Method. *Journal of Inonu University Faculty of Education*, 23(2), 1051–1079. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1031214>
- Shepard, L. A. (2000). The role of assessment in a learning culture. *Educational Researcher*, 29(7), 4–14.
- Thephasuwan, B. (2001). *Thai language: The forgotten subject*. Bangkok: Bannakij Press. (in Thai)
- Yasmin, F., Farooq, M. U., and Kazim, S. (2023). Impact of Exam-Oriented Education System on Undergraduate Students’ Cognitive, Affective and Psychomotor Competencies. *International Journal of Linguistics and Culture*, 4(1), 109-125. <https://doi.org/10.52700/ijlc.v4i1.180>